

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1714

Q. 42. Quid addendum sit circa impressionem & lectionem aliorum librorum, & speciatim controversiarum fidei.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42682

381. Q. 42. Quid addendum sit circa impressionem & lectionem aliorum librorum, & speciatim controversiarum fidei. R. §. 1. In Indice, de quo dixi n. 360. Titulo De impressione librorum sic habetur: nullus liber in posterum excudatur, qui non in fronte nomen, cognomen & patriam præferet auctoris: Regulares præter Episcopi licentiam meminerint teneri se facultatem à Præfato, cui subjacent, obtinere. Episcopi ad vigilantes summopere, ut in singulorum impressione librorum, nomen impressoris, locus impressionis & annus, quo liber impressus est, in principio ejus atque in fine annotetur. Hæc decreta passim non observantur, vel eliduntur, ponitur enim sæpe fictum nomen aut suppositum, aut tantum per anagramma, quod vix cognosci potest: additur v.g. Colonia, quando impressus est Antverpiæ &c. Hæc omnia malè ob gravia inconvenientia, quibus occurrere voluit Trid. unde quamvis Dicast. n. 1241. dicat se videre, quod viri docti & probi id sine scrupulo faciant, reipsâ tamen non ideo videntur excusari omnino; Si autem addatur verum nomen Academiæ, Collegii vel Ordinis, è quo auctor est, excusat Tamb. in Decal. l. 2. c. 1. §. 7. n. 53. quamvis taceatur nomen determinatæ personæ, quia si opus fuerit, poterit inquiri & reperiri determinatè Auctor, aut respondere debebit de hoc talis communitas.
328. §. 2. Trid. sess. 4. in Decreto de editione librorum sic statuit: Nulli liceat imprimere vel imprimi facere quosvis libros de rebus sacris sine nomine Auctoris, neque illos in futurum vendere aut etiam apud se retinere, nisi primum examinati probatique fuerint ab Ordinario, sub pœna anathematis & pecuniæ in Cœnone Concilii novissimè Lateranensis appositæ. . . . Quis autem scripto eos communicant vel vulgant, nisi auctorem exami-

examinati probatique fuerint, eisdem pœnis subjaceant, quibus impressores, & qui eos habuerint vel legerint, nisi prodiderint Auctores, pro Auctore habentur. Hirc' Arsidek. dicit eos peccare mortaliter, qui legunt libros sine nomine Auctoris editos, si de rebus sacris agant: Busenb. dicit, ubi Trid. receptum est, incurri excommunicationem ab imprimantibus, imprimi mandantibus, vendentibus, apud se retinentibus, vulgantibus libros de rebus sacris sine nomine Auctoris & approbatione Ordinarii: sed etiam hic rigor Tridentini non est ubique in his partibus receptus.

§. 3. Si Regularis curet imprimi librum de rebus sacris cum sola approbatione Ordinarii, & non cum licentia Superioris, docet Sylvius p. 1. v. libri impressio concl. 1. quod peccet graviter, si autem non esset de rebus sacris, quamvis non agat directè contra Trident. tamen concl. 2. dicit videri adhuc graviter peccare, quia agit contra notabilem constitutionem sui Ordinis. Attamen non incurrit censuram, quia hæc incurritur tantum, quando omittitur nomen Auctoris, examinatio & approbatio Ordinarii, Suar. Sylv. concl. 3. ubi tamen refert Decretum Urbani VIII. mandantis omnium Religionum Superioribus, ut sub pœna excommunicationis ipso facto incurrendæ præcipiant subditis suis, ne ullos libros de quavis materia tractantes imprimant sine expressa Superiorum revisione & in scriptis approbatione.

§. 4. Si quis curet imprimi librum legitime approbatum, sed approbationem & licentiam non apponat, peccat, & in rigore, liber est prohibitus, quia Lateranense & Trident. vetant imprimi sine approbatione, quod explicant Caj. Nav. Suar. Tom. VIII. LII sine

sine approbatione adjuncta seu simul impressa, *Sylv.* suprâ q. 3., ubi tamen dicit, si talis liber publicè vendatur in loco catholico, ubi est librorum approbator, hoc ipso, quòd permittatur vendi, haberi pro approbato, ac posse præsumi esse approbatum.

385. §. 5. Libros famosos imprimere aut legere est jure naturæ illicitum, non aliter ac eloqui & audire detractionem. Illi autem libri dicuntur famosi, qui alicujus famam injustè lædunt, vel continent infamiam necdum publicam: & si sint contra Ordinem religiosum, incurritur excommunicatio ab *Alex. IV.* lata, *Fill. tr. 15. n. 126.*

386. §. 6. Secluso periculo perversiõis putant *Tamm. & Burgh.* cent. 1. caf. 8. non peccari, si legatur Pasquillus etiam ab hæreticis impressus contra varios status hominum, dummodo fidem catholicam & Papam non tangant, tum, quia vel talia sunt aliunde publicè decantata, vel non creditur ejusmodi nugacibus scriptiunculis, vel ob difficultatem abstinendi & frequentiam contrarii usûs prohibitio, si quæ fuit, videtur deliisse.

387. §. 7. In Indice Regula 6. sic habetur: *Libri vulgari idiomate, de controversiis inter catholicos & hæreticos nostri temporis differentes, non passim permittantur, sed idem de iis servetur, quod de Bibliis vulgari linguâ scriptis statutum est.* Verùm hæc prohibitio in Germania & Belgio non observatur, quamvis fateri oporteat, quòd talis lectio multis sit pernitiõsa, præsertim illis, qui non satis firmi sunt in fide, aut sunt simpliciores, & potiùs attendunt ad hoc, quod objicitur ab hæreticis, quàm quod responderetur à Catholicis: maxime autem vitandi

tandi sunt rudibus illi controversiæ, qui subtilia argumenta hæreticorum nervosè & ad plausum proponunt, solutionem autem breviter & frigidè: imò rectè notat *Verj. a. 11*. tales libros meriti non esse permittendos imprimi, præsertim in lingua vulgari.

*Q. 43. Quas pœnas incurrant legentes aut retinendi libros hæreticos vel alios prohibitos. R. Satis colligitur ex dictis & ex hac Regula 10. Indicis in fine. Si quis libros hæreticorum vel cujusvis Auctoris scripta ob hæresin vel ob falsi dogmatis suspicionem damnata atque prohibita legerit, sive habuerit, statim in excommunicationis sententiam incurrat; qui verò libros alio nomine interdictos legerit aut habuerit, præter peccati mortalis reatum, quo afficitur, judicio Episcoporum severe puniatur. Denique notandum est cum *Schiaz. l. 4. diff. 21*. laicis (quales non sunt primam tonsuram habentes) prohiberi *Cap. Quicumque, De hæret. in 6.* sub pœna excommunicationis ferendæ sententiæ, ne disputent de fide publicè vel privatim cum hæreticis. Id ipsum etiam prohibetur Clericis indoctis, *L. Clericus, Cod. De summa Trin. & fide cath.**

Q. 44. Quis possit dare facultatem legendi vel corrigendi libros hæreticos & prohibitos. R. S. 1. Superiores regulares posse suis dare facultatem legendi & retinendi libros hæreticos putarunt multi viri docti à me interrogati, ducebantur his rationibus: 1. Quia Patres Provinciales viri pii & docti quorundam Ordinum eam facultatem hætenus semper dare consueverunt, qui communis mos videtur esse sat solidum fundamentum. 2. Quia est justa & rationabilis præsumptio pro sapientibus viris illis, non ignavis eorum, quæ obmoventur, nec tamen difficillibus.